

V Bruseli 28. apríla 2026
(OR. en)

8435/26

AG 70
SIMPL 79
BETREG 3
IA 96

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	28. apríla 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2026) 380 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Jednoduchšie, zrozumiteľnejšie a lepšie presadzované pravidlá EÚ



V Štrasburgu 28. 4. 2026
COM(2026) 380 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE,
RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A
VÝBORU REGIÓNOV**

Jednoduchšie, zrozumiteľnejšie a lepšie presadzované pravidlá EÚ

Pre Európsku úniu ide o kľúčový moment. Čelí napätému geopolitickému prostrediu, hospodárskemu tlaku a hrozbám pre bezpečnosť a demokraciu. Zároveň naliehavo pracuje na odstránení štrukturálnych prekážok, ktoré ju brzdia, a na zlepšení podmienok na podporu vysoko konkurencieschopného, inovatívneho a udržateľného sociálneho trhového hospodárstva. V rámci týchto snáh musíme zabezpečiť jednoduchý, účinný, transparentný a vynútiteľný regulačný rámec, ktorý bude pevne založený na zásadách právneho štátu a ktorý bude podporovať plne integrovaný jednotný trh. Pre Európu je zásadné, aby bola jednotná a aby dokázala využiť svoje silné stránky a zachovať si konkurenčnú výhodu. Ústredným prvkom tohto úsilia je strategické presadzovanie práva EÚ s osobitným dôrazom na oblasti, ktoré sú pre našich občanov a podniky najdôležitejšie. Kvalita a vymožitelnosť pravidiel EÚ takisto ovplyvňujú schopnosť Únie konať navonok a exportovať svoje normy, čo prispieva k hospodárskej bezpečnosti a globálnemu vplyvu EÚ.

Komisia podľa OECD¹ disponuje jedným z najpokročilejších systémov lepšej právnej regulácie, ktorý kombinuje dôkazy, analýzu vplyvu a rozsiahle konzultácie so zainteresovanými stranami. Zároveň podnikla ambiciózne kroky na posilnenie jednotného trhu, občianskych práv a základných slobôd a na ochranu právneho štátu. Napriek tomu občania, podniky a verejné správy často čelia zložitým, náročným alebo nejednoznačným právnym predpisom na úrovni EÚ alebo členských štátov. Stretávajú sa aj s neprimeranými oneskoreniami pri transpozícii a vykonávaní právnych predpisov EÚ, problémami s presadzovaním práva, byrokratickými prekážkami a zbytočnou nadmernou reguláciou na vnútroštátnej úrovni.

Roztrieštené, neskoré alebo polovičaté vykonávanie práva EÚ bráni dosiahnutiu cieľov politík EÚ, oslabuje jednotný trh a podkopáva konkurencieschopnosť a odolnosť EÚ. Dlhodobé a závažné porušovanie práva EÚ môže takisto oslabiť právny štát, ktorý je v súčasnom globálnom kontexte naďalej pod tlakom. Zaručenie právneho štátu nie je len otázkou ochrany hodnôt EÚ. Má zásadný význam pre právnu istotu, predvídateľnosť a priaznivé investičné a podnikateľské prostredie.

Cieľom tohto oznámenia je modernizovať spôsob navrhovania, vykonávania a presadzovania právnych predpisov EÚ a zároveň zabezpečiť, aby tieto predpisy boli zrozumiteľné, pružné a vhodné na daný účel, a prispeli tak k naplneniu plánu „Jedna Európa, jeden trh“². Zjednodušením postupov, posilnením dôkazovej základne našich návrhov a zabezpečením prísneho uplatňovania proporcionality môže EÚ podporiť dosahovanie cieľov svojich politík, zvýšiť konkurencieschopnosť, posilniť právnu istotu a rýchlejšie a účinnejšie reagovať na naliehavé potreby. So zreteľom na uvedené ciele sa v oznámení zavádzajú opatrenia na lepšie vykonávanie a rýchlejšie presadzovanie právnych predpisov EÚ vo všetkých oblastiach politiky. Osobitný strategický dôraz sa bude klásť na presadzovanie súboru pravidiel jednotného trhu.

Nové iniciatívy EÚ by mali byť v súlade so zásadami lepšej právnej regulácie vrátane zásady jednoduchosti už v štádiu návrhu. Mali by k nim byť pripojené vysokokvalitné posúdenia vplyvu a mali by čo najefektívnejšie prispievať k cieľom politík Unie. Opatrenia a zásady stanovené v tomto oznámení sa zapracujú do usmernení a súboru nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu a budú sa vykonávať postupne s dôkladným stanovením priorít. Existujúce právne predpisy by sa zase mali v prípade potreby opätovne preskúmať, aby sa zabezpečilo, že sú

¹ Výhľad regulačnej politiky OECD na rok 2025,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/04/oecd-regulatory-policy-outlook-2025_a754bf4c/56b60e39-en.pdf

² https://commission.europa.eu/document/5445de81-9481-4335-9902-9756159ba614_en

naďalej relevantné, a aby sa podporila súdržnosť medzi súvisiacimi právnymi aktmi. Na tento účel je k tomuto oznámeniu pripojený Akčný plán na hĺbkovú revíziu regulačného rámca, ktorý sa zameriava na 12 prioritných oblastí.

Komisia požiadala zainteresované strany o názor na lepšiu právnu reguláciu prostredníctvom výzvy na predkladanie podkladov³. Doručených bolo 288 príspevkov z 27 krajín⁴. Zainteresované strany vo všeobecnosti považujú nástroje lepšej právnej regulácie za nevyhnutné pre kvalitu tvorby právnych predpisov EÚ. Vyzývajú na posilnenie a modernizáciu týchto nástrojov s väčšou transparentnosťou, zodpovednosťou a právnou spoľahlivosťou.

1. JEDNODUCHOSŤ UŽ V ŠTÁDIU NÁVRHU

V záujme vytvorenia súdržnejšieho a efektívnejšieho jednotného trhu chce Komisia zabezpečiť, aby sa v prípade nových legislatívnych návrhov zabránilo regulačnej zložitosti a fragmentácii. Jednoduchosť a jasnosť regulácie patria medzi najdôležitejšie otázky, na ktoré poukázali zainteresované strany vo výzve na predkladanie podkladov, podľa ktorých sa jednoduchosť musí začleniť do právnych predpisov od najskorších fáz návrhu.

Návrh je „jednoduchý už v štádiu návrhu“ vtedy, keď tí, ktorí sú nim dotknutí, ľahko pochopia:

- čo je cieľom,
- kto musí robiť čo a kedy,
- ako nové práva a povinnosti na seba navzájom pôsobia s existujúcimi právami a povinnosťami,
- ako je zaistený súlad a
- čo sa stane, ak povinnosti nie sú splnené.

Právne predpisy by mali byť zrozumiteľné, aby sa zabezpečilo ich bezproblémové vykonávanie a konzistentné a predvídateľné uplatňovanie, a to aj zo strany orgánov verejnej moci a súdov. Komisia sa zásadu „jednoduchosti už v štádiu návrhu“ bude usilovať uplatniť vo svojich nadchádzajúcich legislatívnych návrhoch a vyzýva Európsky parlament, Radu a členské štáty, aby ju takisto dodržiavali pri plnení svojich úloh.

„Jednoduchosť už v štádiu návrhu“ má viacero rozmerov:

Regulačná disciplína

Na to, aby bolo možné vytvoriť účinnejší a efektívnejší regulačný rámec, musí byť Európa schopná určiť si priority a zamerať sa na najnaliehavejšie výzvy a riziká. Regulačná disciplína je prostriedkom na zabezpečenie konzistentného uplatňovania zásad subsidiarity a proporcionality v práve EÚ. Únia tak môže sústrediť svoje úsilie a zdroje na oblasti, v ktorých sú opatrenia na úrovni EÚ potrebné, prinášajú najväčšiu pridanú hodnotu a sú primerané.

Preukázanie disciplíny a zameranie sa na podstatu je nutnosťou aj pri prijímaní vykonávacích pravidiel, aby sa zabránilo tomu, že právne predpisy EÚ budú príliš dlhé, zložité a nákladné.

³ Výzva na predkladanie podkladov, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16232-Oznamenie-o-lepsej-pravnej-regulacii_sk.

⁴ Respondentmi sú záujmové združenia (100), mimovládne organizácie (65), občania EÚ (29), spoločnosti (22), subjekty verejného sektora (22), „iný“ (16), „odborové zväzy“ (12), „akademické/výskumné inštitúcie“ (11), „environmentálne organizácie“ (5), „spotrebiteľské organizácie“ (4) a „občania krajín mimo EÚ“ (2).

V budúcich legislatívnych návrhoch sa Komisia bude snažiť predkladať len vhodné koncipované ustanovenia splnomocňujúce na prijímanie delegovaných a vykonávacích aktov, ktoré sú nevyhnutne potrebné na účinné vykonávanie a presadzovanie pravidiel EÚ alebo medzinárodných záväzkov. Vyzývame aj Európsky parlament a Radu, aby v tejto súvislosti uplatňovali rovnakú disciplínu počas celého legislatívneho procesu.

Na prehlbenie jednotného trhu a posilnenie atraktívnosti EÚ v globálnom hospodárstve je voľba správneho právneho nástroja a stupňa harmonizácie kľúčová. Výber právneho aktu musí byť riadne odôvodnený a vychádzať zo zmlúv, ako aj cieľa a obsahu aktu⁵. Pokiaľ ide o otázky s výrazným rozmerom jednotného trhu a v prípade, že to právomoci EÚ umožňujú, môže systematickejšie využívanie komplexných nariadení⁶ obmedziť dodatočné povinnosti a regulačnú fragmentáciu vrátane tzv. gold-platingu. V týchto prípadoch by sa mala uprednostniť úplná harmonizácia s výnimkami, ktoré si vyžadujú riadne odôvodnenie.

Nadčasová a adaptívna regulácia

Na podporu inovácií a rastu musia pravidlá EÚ a vnútroštátne pravidlá poskytovať dostatočný priestor na prispôsobenie sa budúcemu vývoju v kontexte čoraz rýchlejších technologických a geopolitických zmien. Preto je potrebné navrhovať pravidlá, ktoré sú priaznivé pre inovácie, zahŕňajú anticipačné a dlhodobé aspekty a poskytujú potrebnú právnu istotu a dôveru, aby bolo možné investovať a pôsobiť na jednotnom trhu. Komisia zároveň zabezpečí, aby sa pravidlá opätovne preskúmali a v prípade potreby aktualizovali s cieľom prispôbiť sa meniacim sa okolnostiam a technologickým zmenám.

Vo vhodných prípadoch budeme využívať aj doložky o ukončení platnosti, aby právne predpisy prestali platiť k určitému dátumu v budúcnosti. Doložky o ukončení platnosti použité spolu s dobre načasovanými doložkami o monitorovaní a hodnotení môžu pomôcť zabrániť zbytočnému vytváraniu nadmerného množstva pravidiel a požiadaviek na podávanie správ. Môžu zabezpečiť, aby právne predpisy, ktoré už nie sú relevantné, nezostávali súčasťou právneho poriadku. Jazyk používaný v doložkách o ukončení platnosti, monitorovaní a hodnotení bude štandardizovaný a harmonizovaný.

Jednoduchšie a prístupnejšie právne predpisy

Okrem toho je nevyhnutné, aby mohol každý ľahšie identifikovať svoje zákonné práva a povinnosti, ako aj súvisiaci harmonogram vykonávania. Komisia preto vylepší súhrny právnych predpisov dostupné na portáli EUR-Lex⁷, aby sa jasne opísali práva a povinnosti a upozornilo na vnútroštátne povinnosti týkajúce sa vykonávania. Okrem toho: i) budeme spolupracovať s ostatnými inštitúciami s cieľom uľahčiť prístup k právnym predpisom EÚ, a to aj zabezpečením toho, aby boli strojovo čitateľné; ii) budeme rýchlejšie sprístupňovať väčší počet konsolidovaných verzií právnych predpisov, aby hlavný právny akt a všetky jeho následné zmeny bolo možné nájsť v jednom dokumente, a iii) budeme ďalej rozvíjať európsky

⁵ Zatiaľ čo smernice si vyžadujú transpozičné opatrenia a umožňujú členským štátom väčšiu flexibilitu pri vykonávaní, nariadenia sú priamo uplatniteľné a regulujú oblasť politiky bez toho, aby si vyžadovali ďalekosiahle dodatočné normatívne ustanovenia v členských štátoch.

⁶ Ide o prípad, keď pravidlá EÚ komplexným spôsobom upravujú záležitosť, na ktorú sa akt vzťahuje, a obsahujú úplný súbor ustanovení, ktoré dotknutú otázku regulujú na samostatnom základe.

⁷ Portál EUR-Lex poskytuje prístup k právu EÚ vrátane autentického *Úradného vestníka EÚ*, konsolidovaných verzií právnych aktov EÚ (texty bez právneho účinku), súhrnov právnych predpisov a judikatúry. Ide o komplexnú online databázu právnych predpisov EÚ a súvisiacich dokumentov, ktorá používateľom umožňuje vyhľadávať, prehliadať a sťahovať dokumenty a sledovať pokrok pri prijímaní legislatívnych návrhov.

priestor právnych údajov s cieľom zabezpečiť jednoduchý online prístup k aktuálnym platným právnym predpisom a judikatúre na úrovni EÚ a členských štátov⁸. Pri navrhovaní požiadaviek na podávanie správ bude Komisia uplatňovať zásadu „jedenkrát a dosť“ a zabezpečí, aby bolo možné ľahko identifikovať zdroje informácií.

Komisia bude pri vypracúvaní odôvodnení, ktoré sa uvádzajú na začiatku každého legislatívneho návrhu, uplatňovať vylepšené štandardy. Namiesto toho, aby odôvodnenia len parafrázovali ustanovenia aktu alebo odkazovali na nesúvisiace politické iniciatívy alebo ciele, zamerajú sa viac na vysvetlenie zmyslu právneho aktu a na to, ako sa má vykladať. Európsky parlament a Rada môžu tiež prispieť k zjednodušeniu odôvodnení v priebehu legislatívneho procesu.

S cieľom zlepšiť konzistentnosť a súdržnosť regulačného rámca Komisia využije osvedčené techniky, ako je kodifikácia⁹ a prepracovanie¹⁰. Výsledkom oboch je nahradenie a zrušenie už existujúcich aktov a ich zmien¹¹, čo prispieva k súdržnejšiemu a zrozumiteľnejšiemu právnemu rámcu, ktorý je pre všetky zainteresované strany ľahšie pochopiteľný a uplatniteľný. Na uľahčenie zavádzania týchto techník je však nevyhnutné, aby spoluzakonodarcovia rešpektovali svoj záväzok opätovne neotvárať iné prvky týchto právnych predpisov.

Súdržný a štíhlejší právny rámec si vyžaduje aj to, aby boli vzťahy medzi právnymi predpismi jasné a aby sa eliminovali ustanovenia, ktoré sa navzájom prekrývajú, a nadbytočné ustanovenia. Právne predpisy alebo ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na konkrétne odvetvia alebo činnosti, by nemali duplikovať právne predpisy alebo ustanovenia, ktoré majú všeobecnejšiu platnosť, ale mali by ich skôr dopĺňať alebo nahrádzať. Podobne by sa novými pravidlami mali riešiť skutočné regulačné medzery, a nie nanovo formulovať existujúce právne predpisy. Medzi novými a existujúcimi ustanoveniami by sa mala zabezpečiť úplná konzistentnosť, jasnosť a súdržnosť.

Komisia zabezpečí, aby sa tieto zásady uplatňovali pri príprave nových návrhov v rámci jednotlivých politík, a bude sa tiež usilovať o preskúmanie existujúcich právnych aktov v kľúčových oblastiach, v ktorých je regulačná fragmentácia obzvlášť rozšírená, počnúc oblasťami, ktoré sú načrtnuté v Akčnom pláne na hĺbkovú revíziu regulačného rámca pripojenom k tomuto oznámeniu.

Realistické lehoty na transpozíciu a vykonanie

Ľudia, podniky a vlády potrebujú čas, aby sa pripravili na nové pravidlá a pochopili, ako ich dodržiavať. Vo výzve na predkladanie podkladov zainteresované strany argumentovali, že právne predpisy by sa mali navrhovať od začiatku so zreteľom na ich vykonávanie. Kritickým problémom, na ktorý sa v tejto súvislosti poukázalo, bola otázka prechodných období a období na vykonanie, ktoré neumožňujú dostatočnú prípravu.

⁸ Oznámenie Komisie „DigitalJustice@2030“, COM(2025) 802.

⁹ Medziinštitucionálna dohoda z 20. decembra 1994 o zrýchlenej pracovnej metóde pre úradnú kodifikáciu legislatívnych textov [Ú. v. ES C 102, s. 2, [EUR-Lex - 31996Y0404\(02\) - EN - EUR-Lex](#)].

¹⁰ Medziinštitucionálna dohoda z 28. novembra 2001 o systematickejšom používaní techniky prepracovania právnych aktov (Ú. v. ES C 77, s. 1, [EUR-Lex - 32002Q0328 - EN - EUR-Lex](#)).

¹¹ V prípade *vertikálnej* kodifikácie sa akt a jeho zmeny zlučia do nového aktu; v prípade *horizontálnej* kodifikácie sa do nového aktu zlučujú základné akty týkajúce sa súvisiacich záležitostí a ich zmeny. Ani jeden z týchto prípadov nezahŕňa podstatné zmeny. Pokiaľ ide o prepracovania, nový legislatívny akt obsahuje podstatné zmeny a nezmenené ustanovenia v jednom texte.

Komisia bude venovať osobitnú pozornosť zabezpečeniu toho, aby sa pri navrhovaní právnych predpisov od začiatku zohľadňovalo ich vykonávanie. Bude uplatňovať zásadu „najskôr myslieť na malých“, pričom bude prihliadať na potreby a schopnosti malých a stredných podnikov¹².

Komisia takisto zintenzívni úsilie s cieľom zabezpečiť, aby boli lehoty na transpozíciu a vykonanie uskutočniteľné a dôveryhodné, a to na základe realistických odhadov času potrebného na vypracovanie vykonávacích opatrení a digitálnych nástrojov, a poskytnúť podnikom a vnútroštátnym orgánom dostatočný čas na prispôsobenie sa. Pri navrhovaní nových právnych predpisov sa bude systematicky zvažovať využitie doložiek o zachovaní predchádzajúceho stavu, období odkladu a ustanovení, v ktorých sa stanovuje testovanie a postupné zavádzanie hlavných povinností. Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby tejto otázke takisto venovali osobitnú pozornosť v priebehu celého legislatívneho procesu.

Využitie technologického pokroku

Tvorba politík pripravená na digitalizáciu pomáha identifikovať digitálne aspekty legislatívnej iniciatívy od najskorších fáz plánovania a zabezpečuje, aby sa tieto aspekty systematicky zohľadňovali už pri navrhovaní dotknutej politiky. Tento štruktúrovaný prístup prispieva k súdržnejšiemu *acquis*, plynulejšiemu digitálnemu vykonávaniu politík a pokroku pri znižovaní administratívnej záťaže¹³. Špičkové technológie vrátane umelej inteligencie môžu okrem toho pomôcť zlepšiť kvalitu právnych predpisov a znížiť regulačný nesúlad medzi právnymi textami.

V tejto súvislosti Komisia vyvíja nový IT nástroj, ktorý pomôže jednoduchšie spravovať právne predpisy EÚ vrátane vykonávacích predpisov a identifikovať vzájomné prekrývanie sa, nedostatky a zbytočnú zložitosť. Zároveň sa bude ďalej zlepšovať elektronický nástroj EÚ na tvorbu právnych predpisov – EdiT, aby sa zabezpečila zrozumiteľnosť a konzistentnosť našich navrhovaných právnych predpisov. Tieto opatrenia uľahčia prípravu právnych predpisov, zvýšia prístupnosť a predvídateľnosť a podporia priority, ako je znižovanie administratívnej záťaže. Štandardné doložky vrátane ustanovení priaznivých pre malé a stredné podniky uľahčia tvorbu právnych predpisov a ich konzistentnosť.

Ďalším spôsobom, ako zaistiť právnu kvalitu našich návrhov a to, aby bola zásada „jednoduchosti už v štádiu návrhu“ pevnou súčasťou cyklu politík, je odborná príprava a usmernenia. Na tento účel bude Komisia investovať do podpory interných špecializovaných odborných znalostí v oblasti tvorby právnych predpisov prostredníctvom povinných programov odbornej prípravy a aktualizovaných usmernení pre tvorbu právnych predpisov. Najlepšie postupy a uplatňovanie týchto zásad bude podporovať sieť korešpondentov pre právnu kvalitu.

Presadzovanie už v štádiu návrhu

¹² MSP by mali byť oslobodené od povinností v prípadoch, keď takéto výnimky predstavujú malé regulačné riziko, a mali by mať prístup k podporným opatreniam, ak sú povinné dodržiavať pravidlá, ktoré sú nákladné alebo si vyžadujú výklad. V náležitých prípadoch by sa mali zohľadniť aj špecifiká malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou.

¹³ V rámci politík pripravenom na digitalizáciu sa k návrhom s digitálnym vplyvom pripája legislatívny finančný a digitálny výkaz, <https://interoperable-europe.ec.europa.eu/collection/digital-ready-policymaking/digital-ready-policymaking-dprm-framework>.

„Jednoduchosť už v štádiu návrhu“ povedie k jasnejším a prístupnejším povinnostiam pre členské štáty a podniky, čím sa od začiatku uľahčí dodržiavanie predpisov. Pravidlá EÚ by malo byť ľahké vykonávať, monitorovať a presadzovať a ťažké zneužívať alebo obchádzať. To znamená, že pri tvorbe právnych predpisov EÚ treba od začiatku uvažovať nad mechanizmami presadzovania. Integrované nástroje monitorovania a presadzovania môžu byť cenné pre všetky druhy právnych aktov, ale sú obzvlášť dôležité pre nariadenia, ktoré sú priamo uplatniteľné. Mechanizmy, ktoré treba zvážiť, sa budú líšiť, ale nasledujúce ustanovenia predstavujú možnosti, ktoré sa v danom kontexte osvedčili ako užitočné:

- určenie vnútroštátnych orgánov presadzovania práva a stanovenie ich právomocí v oblasti presadzovania práva, prípadne v kombinácii s dostatočným stupňom harmonizácie sankcií,
- rozsiahle vyšetrovacie právomoci Komisie v určitých oblastiach,
- spoľahlivé mechanizmy predchádzajúceho oznamovania¹⁴ návrhov vnútroštátnych právnych predpisov so záväzným posúdením zlučiteľnosti zo strany Komisie, aby sa zistené problémy odstránili pred prijatím vnútroštátnych opatrení.

V závislosti od okolností každého návrhu Komisia zváži, či by tieto typy ustanovení „presadzovania už v štádiu návrhu“ mohli predstavovať pridanú hodnotu, a v náležitých prípadoch ich použije. Komisia sa zároveň v rámci súčasných rozpočtových obmedzení bude snažiť minimalizovať akúkoľvek záťaž pre členské štáty a samú seba, ktorá by z takýchto opatrení vyplývala.

Kľúčové opatrenia

- Väčší dôraz na zásady subsidiarity a proporcionality ako súčasť **regulačnej disciplíny** vrátane splnomocnení na prijímanie delegovaných a vykonávacích aktov.
- Uprednostnenie **komplexných nariadení a úplnej harmonizácie** v prípade regulovania záležitostí týkajúcich sa jednotného trhu, ak je to právne uskutočniteľné a vhodné.
- Pravidelné a dobre načasované doložky o monitorovaní a hodnotení a v prípade potreby používanie **doložiek o ukončení platnosti** s cieľom zabezpečiť, aby právne predpisy pohotovo reagovali na nový vývoj.
- Častejšie využívanie techník **prepracovania a kodifikácie** a zabezpečenie **súladu medzi odvetvovými a všeobecnými právnymi predpismi** a medzi **existujúcimi a novými právnymi aktmi**.
- Určenie **štandardných podmienok a ustanovení**, ktoré sú považované za najlepšie postupy, so štandardným znením dohodnutým medzi inštitúciami, ak je to možné, a **cielenejšie odôvodnenia**.
- Stanovenie realistických **lehôt na transpozíciu a vykonanie** a **systematické zvažovanie opatrení**, ako sú doložky o zachovaní predchádzajúceho stavu alebo postupné zavádzanie s cieľom uľahčiť vykonávanie.

¹⁴ Týka sa to oblastí a vnútroštátnych opatrení, na ktoré sa nevzťahujú existujúce mechanizmy oznamovania, ako sú mechanizmy stanovené v smernici o transparentnosti jednotného trhu a smernici o službách.

- Ďalší vývoj a používanie **digitálnych nástrojov**, ako je elektronický nástroj na tvorbu právnych predpisov EdiT, nový nástroj na správu *acquis*, a zároveň ďalšie posilnenie prístupového bodu k právu EÚ – portálu EUR-Lex a ďalší rozvoj európskeho priestoru právnych údajov.
- Vytvorenie **siete korešpondentov pre právnu kvalitu** v celej Komisii a zavedenie **povinnnej odbornej prípravy pre autorov právnych predpisov** na základe aktualizovaných usmernení.
- Spoľahlivejšie **mechanizmy monitorovania a presadzovania** v právnych aktoch EÚ s cieľom zabezpečiť **presadzovanie už v štádiu návrhu** vrátane predchádzania nezlučiteľnosti s právom EÚ v počiatočnom štádiu prostredníctvom mechanizmov predchádzajúceho oznamovania.

2. ĎALŠIE ZLEPŠENIE NÁŠHO RÁMCA LEPŠEJ PRÁVNEJ REGULÁCIE

Regulačný rámec EÚ musí rýchlo reagovať na súčasné výzvy vrátane posilnenia prosperity a konkurencieschopnosti alebo riešenia sociálnych, environmentálnych a geopolitických otázok. To si vyžaduje väčšie zameranie, ako aj väčšiu pružnosť, dôslednosť, jasnosť a predvídateľnosť.

Systém Komisie pre lepšiu právnu reguláciu, ktorým sa riadia posúdenia vplyvu, konzultácie a hodnotenia, je všeobecne uznávaný ako medzinárodná referencia pre jeho vysokú kvalitu. Týmto oznámením sa zavádzajú ciele zlepšenia s cieľom zabezpečiť, aby bolo možné účinnejšie reagovať na širšiu škálu situácií. Cieľom týchto zmien je zvýšiť počet aj relevantnosť posúdení vplyvu, zabezpečiť čo najsilnejšiu dôkazovú základňu v prípade naliehavých legislatívnych opatrení a zefektívniť postupnosť konzultácií. Tento nový prístup bude účinný okamžite, ale bude sa uplatňovať postupne až do revízie usmernení a súboru nástrojov.

Väčší počet posúdení vplyvu a ciele posúdenia vplyvu

V prvom roku svojho mandátu Komisia konala rýchlo a rozhodne s cieľom riešiť niektoré z najnáročnejších geopolitických a hospodárskych výziev za posledné desaťročia. Zahŕňalo to prijímanie legislatívnych iniciatív prostredníctvom postupov pre naliehavé prípady vrátane niekoľkých návrhov týkajúcich sa zjednodušenia¹⁵. Hoci v mimoriadne naliehavých prípadoch môžu byť stále potrebné výnimky z určitých noriem lepšej právnej regulácie, zmeny načrtnuté v tomto oznámení umožnia, aby posúdenie vplyvu bolo súčasťou väčšieho počtu iniciatív Komisie¹⁶.

Aby to bolo možné, bude potrebné dôslednejšie a štruktúrovanejšie uplatňovanie aspektov proporcionality. Posúdenia vplyvu sa zamerajú na to, čo je skutočne dôležité, t. j. na posúdenie kľúčových hospodárskych, sociálnych a environmentálnych vplyvov daného návrhu. V rámci individualizovanejšieho prístupu sa tiež bude rozlišovať medzi významnými novými

¹⁵ Patrí medzi ne súhrnné právne predpisy, ktoré označujú jeden legislatívny akt, ktorým sa menia viaceré právne predpisy.

¹⁶ Posúdenie vplyvu nie je potrebné pre všetky legislatívne návrhy, súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu, nástroj č. 7. Čo je posúdenie vplyvu a kedy je potrebné, https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox/better-regulation-toolbox_sk.

legislatívnymi iniciatívami alebo revíziami na jednej strane a cielenejšími iniciatívami¹⁷ na strane druhej. Vďaka takémuto prístupu sa zaistia potrebné dôkazy a analýzy v závislosti od povahy iniciatív a ich očakávaných vplyvov vrátane prípadných vonkajších vplyvov.

Tento prístup sa zohľadní v revidovaných vzoroch posúdení vplyvu a hodnotení. Budú zahŕňať vytvorenie „matice kľúčových vplyvov“ na začiatku procesu s cieľom lepšie sa zamerať na vplyvy, ktoré sú významné a relevantné pre každý jednotlivý návrh. Budeme tak schopní identifikovať kľúčové vplyvy a základné aspekty, ktoré treba analyzovať, čím vymedzíme predmet posúdenia vplyvu a určíme rozsah a hĺbku analýzy. Zohľadnenie nákladov a prínosov zostane kľúčovou súčasťou tejto cielenejšej a stručnejšej analýzy, pričom číselné údaje, dáta a štatistiky budú zohrávať významnú úlohu, ak budú k dispozícii. Komisia sa bude v maximálnej miere usilovať o dosiahnutie týchto cieľov s čo najlepším využitím svojich vlastných vnútorných zdrojov, kapacít a odborných znalostí.

Dôslednejší prístup bude znamenať, že výbor pre kontrolu regulácie bude vykonávať kontrolu kvality širšej škály posúdení, ktoré sprevádzajú návrhy v jednotlivých oblastiach politik. V rámci tejto rozšírenej kontroly, ktorú zainteresované strany vo veľkej miere podporujú, sa zohľadní aj povaha a význam vplyvov každého návrhu. V prípade významných návrhov bude výbor naďalej vydávať kvalifikované stanoviská¹⁸, zatiaľ čo v prípade iných cielenejších iniciatív bude vydávať odporúčania na zlepšenie, ktoré budú transparentne oznámené a zohľadnené. To povedie k zlepšeniu kvality dôkazov v prípade návrhov, ktoré výbor v súčasnosti nekontroluje.

Minimálne požiadavky na zrýchlené postupy

Naliehavá situácia nastáva vtedy, keď musí EÚ rýchlo konať, aby odvrátila značnú ujmu, splnila právne záväzky alebo využila kľúčovú príležitosť. Európska ombudsmanka vydala odporúčania¹⁹ týkajúce sa spôsobu, akým Komisia predkladá dôkazy k naliehavým návrhom. Využívanie postupov pre naliehavé prípady zmienili aj respondenti v rámci výzvy na predkladanie podkladov. Hoci respondenti uznávajú, že skutočné naliehavé situácie si môžu vyžadovať zrýchlené postupy, konzultácie a posúdenie by sa mali aj tak uskutočniť v čo najväčšej možnej miere.

V reakcii na odporúčania európskej ombudsmanky a obavy zainteresovaných strán bude Komisia posudzovať časovú citlivosť každej situácie a možné nepriaznivé dôsledky vyplývajúce z oneskoreného prijatia opatrení, aby odlíšila naliehavosť od bežnej účelnosti. Bude pri tom zvažovať parametre, ako sú:

- existencia alebo očakávanie šokov alebo kríz, a to aj vo vonkajších vzťahoch Únie,
- možné dôsledky v prípade, že sa nebude okamžite konať,
- zákonné lehoty a
- politický kontext, ktorý vytvára potrebu naliehavo konať.

Aj v naliehavých prípadoch sa Komisia bude snažiť zabezpečiť čo najlepšiu dôkazovú základňu. Ak to bude možné, Komisia pripraví posúdenie vplyvu pre naliehavé iniciatívy s očakávanými významnými vplyvmi. Toto posúdenie potom preskúma výbor pre kontrolu

¹⁷ Cielené iniciatívy sú tie, ktoré výrazne nemenia ciele politiky existujúcich právnych predpisov a účelom zmien, ktoré sa v nich navrhujú, je optimalizovať ich účinnosť a efektívnosť.

¹⁸ T. j. kladné stanovisko, kladné stanovisko s výhradami, záporné stanovisko.

¹⁹ Spoločné odporúčania k vyšetrovaniam 983/2025/MAS, 2031/2024/VB a 1379/2024/MIK.

regulácie. Výbor zohľadní požadovaný harmonogram a vydá odporúčania, ktoré budú podkladom pre rozhodovací proces, čím sa zabezpečí, že návrh prejde jeho kontrolou, no zároveň sa uznajú obmedzenia vyplývajúce z potreby urýchlene konať.

Aby sa v rámci zrýchleného postupu zachovalo zmysluplné zapojenie zainteresovaných strán, Komisia bude v zásade konzultovať s verejnosťou vo forme výzvy na predkladanie podkladov. To poskytne podnikom, občanom, občianskej spoločnosti, orgánom verejnej moci a iným zainteresovaným stranám príležitosť prispieť k formovaniu iniciatívy. Uskutočniť sa môžu aj cielené konzultácie s rôznymi zainteresovanými stranami, ktoré môžu zahŕňať dialógy o vykonávaní alebo zisťovanie skutočného stavu, s cieľom zhromaždiť praktické poznatky a zabezpečiť, aby boli navrhované opatrenia účinné, efektívne a vykonateľné.

Za výnimočných okolností, keď je potreba naliehavo konať natoľko akútna, že návrhy sa musia prijať v mimoriadne krátkom čase, môže komisár zodpovedný za lepšiu právnu reguláciu udeliť výnimky zo zvyčajných procesných noriem uvedených vyššie. Výnimky sa budú zvažovať len v prípadoch, keď sa jasne preukáže mimoriadna naliehavosť.

Za takýchto výnimočných okolností Komisia zabezpečí, aby bol k návrhu pripojený analytický pracovný dokument útvarov Komisie alebo aby sa tento dokument uverejnil čo najskôr, najneskôr však do troch mesiacov od prijatia návrhu. Tento dokument bude obsahovať aspoň:

- vymedzenia problému,
- zvolený prístup riešenia tohto problému,
- posúdenie kľúčových vplyvov návrhu vrátane analýzy nákladov a prínosov a posúdenia súladu s cieľmi v oblasti klímy.

Posúdenie naliehavosti a všetky výnimky sa riadne zdokumentujú, transparentne zaznamenajú a uvedú v dôvodových správach návrhov. Týmto prístupom sa dosahuje náležitá rovnováha medzi potrebou naliehavých opatrení a nevyhnutnosťou zabezpečiť, aby normy lepšej právnej regulácie boli za každých okolností čo najprísnejšie.

Inteligentnejší a flexibilnejší konzultačný systém

Konzultačný systém Komisie je komplexný a všeobecne uznávaný – systematicky dosahuje najvyššie hodnotenie v rebríčku OECD²⁰. Škála konzultačných nástrojov sa nedávno ďalej rozšírila doplnením dialógov o vykonávaní alebo zisťovaní skutočného stavu²¹. Hoci konzultačný systém Komisie je veľmi výkonný, zainteresované strany vyjadrili obavy v súvislosti s trvaním konzultácií, prekrývajúcimi sa konzultáciami, opakovanými žiadosťami o informácie a nedostatočnou spätnou väzbou.

S cieľom riešiť tieto obavy Komisia zaistí lepšiu integráciu rôznych konzultačných nástrojov, zabráni duplicite a bude naďalej zabezpečovať maximálnu dostupnosť pre všetkých občanov a zainteresované strany. Hoci každý konzultačný nástroj má svoj účel a môže sa zameriavať na mierne odlišnú cieľovú skupinu, súbor nástrojov, ktoré má Komisia k dispozícii, by nemal

²⁰ Výhľad regulačnej politiky OECD na rok 2025, pozri grafy 2.1 a 2.2 o zapojení zainteresovaných strán do vypracúvania primárnych právnych predpisov a podriadených právnych predpisov, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/04/oecd-regulatory-policy-outlook-2025_a754bf4c/56b60e39-en.pdf.

²¹ Tieto nástroje zohrali úspešnú úlohu v programe Komisie v oblasti zjednodušenia a prispeli k záťažovému testovaniu existujúcich právnych predpisov, ako aj k príprave súhrnných návrhov a iných návrhov na zjednodušenie.

viest' k opakovaným výzvam na poskytnutie rovnakého príspevku tými istými zainteresovanými stranami.

Budeme sa usilovať, aby sa každá konkrétna iniciatíva konzultovala s verejnosťou len raz, a to buď prostredníctvom výzvy na predkladanie podkladov, alebo pomocou dotazníka, ktoré podľa potreby doplnia ciele konzultácie, pričom sa budeme snažiť získať rôzne názory a podnety a zapojiť rozmanitú skupinu relevantných zainteresovaných strán. V zjednodušenej výzve na predkladanie podkladov sa požadované informácie zamerajú na kľúčové aspekty, aby zainteresované strany mohli ľahšie poskytnúť zmysluplné príspevky.

Optimalizuje sa aj celkové načasovanie konzultácií. V súlade s požiadavkou mnohých zainteresovaných strán sa Komisia vždy, keď to bude možné, vyhne započítavaniu hlavných dovolenkových období do celkového času vyčleneného na konzultácie. Ak sa v súvislosti s tou istou iniciatívou uskutočňujú iné verejné a/alebo ciele konzultácie, štandardný 12-týždňový časový rámec pre dotazníky verejných konzultácií sa môže skrátiť až o šesť týždňov.

Komisia bude takisto priamo informovať zainteresované strany, keď bude na portáli „Vyjadrite svoj názor“ k dispozícii zhrnutie odpovedí na konzultácie. Takýto automatizovaný notifikačný mechanizmus zvýši transparentnosť a umožní účastníkom jednoduchý prístup k výsledkom konzultácie.

Okrem toho do konzultačných činností lepšie zapojíme poradné výbory a ich siete, ako je sieť regionálnych centier, a to uľahčením ich účasti a poskytovaním spätnej väzby k ich príspevkom.

Posudzovanie významných zmien

Európsky parlament a Rada môžu počas legislatívneho procesu vykonať podstatné zmeny pôvodných návrhov Komisie. V praxi inštitúcie, ktoré navrhujú tieto zmeny, neposudzujú ich vplyv napriek svojmu záväzku, že to urobia, „ak to [...]budú považovať za vhodné a potrebné na účely legislatívneho procesu“²². Bez takýchto posúdení sa analýza očakávaných vplyvov právneho predpisu stáva neúplnou a potenciálne zavádzajúcou, čo môže viesť k vyššej záťaži alebo neočakávaným ťažkostiam pri vykonávaní právnych predpisov.

Na zlepšenie tejto situácie Komisia navrhuje koherentný, pragmatický a kooperatívny prístup založený na troch líniách spoločnej práce inštitúcií.

Po prvé, inštitúcie by sa mali usilovať o spoločné chápanie toho, čo predstavuje podstatnú zmenu. Príklady podstatnej zmeny môžu zahŕňať rozšírenie rozsahu pôsobnosti návrhu tak, aby zahŕňal mikropodniky alebo MSP, alebo opatrenia, ktoré pravdepodobne povedú k dodatočným nákladom na dodržiavanie predpisov, nové požiadavky na podávanie správ pre podniky alebo správne orgány alebo dodatočné verejné výdavky. Spoločný súbor parametrov by Európskemu parlamentu a Rade umožnil identifikovať a posúdiť podstatné zmeny, ktoré navrhujú.

Po druhé, po identifikovaní podstatnej zmeny by inštitúcia, ktorá jej návrh predkladá, poskytla posúdenie vplyvov a kvantifikovala náklady alebo úspory pomocou jednoduchšej metódy

²² Medziinštitucionálna dohoda z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva [Ú. v. EÚ C 123, s. 1, [EUR-Lex - 32016Q0512\(01\) - SK - EUR-Lex](#)]. Hoci v minulosti Európsky parlament vykonal niektoré takéto posúdenia, už sa to nedeje. Na druhej strane Rada to nikdy neurobila.

výpočtu nákladov. V prípade administratívnych nákladov alebo úspor by „štandardný nákladový model“ uľahčil výpočet a vykazovanie takýchto nákladov a úspor.

Vplyvy takýchto podstatných zmien by sa takisto mohli uvádzať v stručnom vzore. Zahŕňal by prvky, ako je všeobecný opis, očakávané dodatočné náklady a prínosy, dotknuté zainteresované strany, vplyv na konkurencieschopnosť a inovácie.

Kľúčové opatrenia

- **Širšia škála iniciatív** s významným vplyvom, ktorých súčasťou je **posúdenie vplyvu** a ktoré sú kontrolované **výborom pre kontrolu regulácie**.
- **Cielenejšie posúdenia vplyvu** založené na počiatočnej **matici kľúčových vplyvov** a primeranejšom prístupe.
- **Minimálne požiadavky** pre **naliehavé iniciatívy** v rámci **zrýchlených postupov**.
- Zjednodušená **výzva na predkladanie podkladov** zameraná na kľúčové informácie pre zainteresované strany.
- Optimalizované a flexibilnejšie **harmonogramy konzultácií** s prihliadnutím na **dovolenkové obdobia**.
- **Integrovannejšie a flexibilnejšie** zavádzanie rôznych **konzultačných nástrojov** s cieľom zabrániť únave z konzultácií a získať prístup k širokej škále názorov a podnetov.
- Priama automatická **notifikácia** zhrnutí konzultácií respondentom.
- Aktualizácia **usmernení pre lepšiu právnu reguláciu** a **vzorov posúdení vplyvu a hodnotení** s cieľom zohľadniť tieto zlepšenia.
- Pokračujúca spolupráca so spoluzákonnodarcami s cieľom vypracovať a zaviesť **spoločnú metodiku**, aby **každá inštitúcia posudzovala podstatné zmeny, ktoré navrhuje**.

3. HLBKOVÁ REVÍZIA REGULAČNÉHO RÁMCA

Právny poriadok EÚ sa postupom času rozširoval. Je to dôsledkom rastúcej zodpovednosti EÚ, jej úlohy pri podpore jednotného trhu a čoraz náročnejších a zložitejších otázok, ktoré má riešiť. V mnohých prípadoch právne predpisy EÚ nahrádzajú 27 rôznych súborov vnútroštátnych pravidiel. Samotná veľkosť a detailnosť práva EÚ a interakcia medzi právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnym právom však môžu viesť k zbytočnej zložitosti, opakovanému regulačnému zaťaženiu a potenciálnym rozporom. Akumulácia pravidiel sa stala problémom vo väčšine rozvinutých jurisdikcií²³.

²³ Hospodársky výhľad OECD, https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-2_9f653ca1-en.html

Zainteresované strany – okrem iného aj v rámci výzvy na predkladanie podkladov – trvale argumentujú, že úsilie o zjednodušenie musí zahŕňať aj preskúmanie a konsolidáciu existujúcich opatrení. Zatiaľ čo nové právne predpisy naďalej zohrávajú kľúčovú úlohu pri riešení vznikajúcich výziev a aktualizácii našich pravidiel, rovnako dôležité je spravovať existujúci súbor predpisov s cieľom zlepšiť jeho zrozumiteľnosť, konzistentnosť a súdržnosť.

V roku 2025 Komisia navrhla ambiciózne zjednodušujúce opatrenia, ktoré vychádzajú z jej oznámenia o jednoduchšej a rýchlejšej Európe²⁴. Desať súhrnných balíkov opatrení a ďalšie návrhy na zjednodušenie by po prijatí spoluzákonodarcami mali podnikom a správny orgánom ušetriť opakujúce sa náklady vo výške najmenej 15 miliárd EUR. Tento trend pokračuje a v súčasnosti sa pripravuje niekoľko nových súhrnných návrhov a pracuje sa na ďalších zjednodušujúcich opatreniach. Viac než polovica legislatívnych iniciatív z ročného pracovného programu Komisie na rok 2026 prispeje k tomu, aby bolo právo EÚ jednoduchšie a aby sa ľahšie vykonávalo²⁵.

Okrem toho preskúmanie delegovaných a vykonávacích aktov viedlo k tomu, že približne 30 % plánovaných aktov na rok 2026 sa viac nepovažuje za prioritné. To pomôže zabezpečiť, aby sekundárne právne predpisy plnili svoj účel, zostali primerané a zameriavali sa na oblasti, v ktorých opatrenia EÚ prinášajú najväčšiu pridanú hodnotu.

Akčný plán na hĺbkovú revíziu regulačného rámca

Každý člen kolégia je zodpovedný za vykonanie komplexného preskúmania právnych predpisov, za ktoré zodpovedá, s cieľom posúdiť, či sú naďalej relevantné a vhodné na daný účel. Ide o neoddeliteľnú súčasť záťažového testovania stanoveného v politických usmerneniach Komisie a poverovacích listoch komisárov²⁶. Preskúmanie právnych predpisov sa zameriava na všetky oblasti politiky a zahŕňa aj delegované a vykonávacie akty.

S cieľom zintenzívniť toto úsilie a zvýšiť jeho prioritu Komisia spúšťa akčný plán na hĺbkovú revíziu regulačného rámca. Tento akčný plán sa zameriava na 12 oblastí uvedených v prílohe 1. V rokoch 2026 a 2027 sa uvedené oblasti prioritne preskúmajú, aby sa v nich znížila zložitosť a fragmentácia a zlepšila ich účinnosť a efektívnosť.

Dvanásť prioritných oblastí – voľný pohyb tovaru a služieb, finančné služby, clá, zdaňovanie, zdravie a bezpečnosť potravín, poľnohospodárstvo, doprava, energetika, klíma, životné prostredie, digitalizácia, bývanie a povoľovacie procesy – bolo vybraných na základe internej analýzy problémov spojených s vykonávaním a príspevkov zainteresovaných strán, a to aj v rámci dialógov o vykonávaní a zisťovaní skutočného stavu.

Očakáva sa, že hĺbková revízia povedie k legislatívnym alebo iným opatreniam, ktoré budú riešiť zastarané a vzájomne sa prekrývajúce ustanovenia, nezrovnalosti alebo nadbytočné požiadavky, ktoré vytvárajúcimi zbytočnú záťaž. Podporí aj konsolidáciu v oblastiach, ktoré sa vyznačujú vysokou regulačnou fragmentáciou, a môže viesť k stiahnutiu jednotlivých návrhov Komisie v prípadoch, keď už nemusia odrážať súčasnú situáciu alebo keď spoluzákonodarcovia v ich otázke nedokážu dosiahnuť pokrok.

Príklady možných opatrení zahŕňajú harmonizáciu, digitalizáciu procesov, zefektívnenie roztrieštených pravidiel, obmedzenie oznamovacích povinností a využívanie digitálnych

²⁴ Jednoduchšia a rýchlejšia Európa: oznámenie o vykonávaní a zjednodušení [COM(2025) 47].

²⁵ Pracovný program Komisie na rok 2026 [COM(2025) 870].

²⁶ Európa má na výber: Politické usmernenia pre budúcu Európsku komisiu 2024 – 2029.

nástrojov na zníženie byrokracie. Cieľom akčného plánu je podporiť transparentnosť a predvídateľnosť, zabezpečiť, aby boli právne predpisy EÚ vhodné na daný účel, a zároveň znížiť náklady podnikov, verejnej správy a občanov na dodržiavanie predpisov.

Aby sa zaistila potrebná dynamika tejto hĺbkovej revízie regulačného rámca, bude pokrok pri vykonávaní akčného plánu pravidelne skúmať kolégium komisárov. Informácie o pokroku sa zahrnú do výročných správ Komisie o zjednodušení, vykonávaní a presadzovaní.

Platforma pre zjednodušenie – nová expertná skupina na vysokej úrovni

Toto úsilie o hĺbkovú revíziu regulačného rámca bude podporovať skupina zainteresovaných strán na vysokej úrovni, platforma pre zjednodušenie²⁷. Táto nová skupina²⁸ bude združovať vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, Výbor regiónov – podporovaný sieťou regionálnych centier –, Hospodársky a sociálny výbor, sociálnych partnerov, podniky a organizácie občianskej spoločnosti. Účastníci budú predkladať návrhy, ako možno zjednodušiť pravidlá EÚ a ich vykonávanie a uľahčiť ich uplatňovanie pre verejnosť, podniky a správne orgány, pričom budú sledovať pokrok a vznikajúce potreby.

Kľúčové opatrenia

- Vykonanie **hĺbkovej revízie regulačného rámca**, ako sa stanovuje v pripojenom akčnom pláne.
- Získavanie ďalších podnetov od zainteresovaných strán s cieľom identifikovať problémy spojené s vykonávaním a príležitosti na zjednodušenie, a to aj prostredníctvom **konzultácií, dialógov o vykonávaní a zisťovaní skutočného stavu**.
- Zriadenie novej expertnej skupiny na vysokej úrovni – **platformy pre zjednodušenie** – na podporu úsilia o zjednodušenie a zníženie záťaže.

4. RIEŠENIE REGULAČNÉHO GOLD-PLATINGU

Prekážky na jednotnom trhu môžu vyplývať z vnútroštátnych politických rozhodnutí, rozdielnych administratívnych postupov, nedostatočnej administratívnej kapacity alebo nerovnomernej digitalizácie. Hoci takéto prekážky nie sú vždy v rozpore s právom EÚ, bránia hladkému fungovaniu jednotného trhu, niekedy aj neúmyselne. Prekážky jednotného trhu následne oslabujú prosperitu a odolnosť.

Významnou prekážkou tohto druhu je regulačný gold-plating²⁹. Ide o prípady, keď členský štát pri transpozícii alebo vykonávaní práva EÚ v danej oblasti politik zavedie širší rozsah pôsobnosti, prísnejšie pravidlá alebo povinnosti, ktoré presahujú rámec požiadaviek

²⁷ Táto nová skupina nadviaže na prácu platformy Fit for Future, ktorá fungovala v rokoch 2021 až 2024.

²⁸ C(2026) 8000.

²⁹ Gold-plating bol identifikovaný ako prekážka v stratégii jednotného trhu z roku 2025 [COM(2025) 500].

stanovených v právnom akte EÚ³⁰. Za gold-plating možno považovať aj vytváranie viac zaťažujúcich postupov, než je potrebné na vykonávanie práva EÚ.

Aj v prípadoch, keď tieto praktiky nepredstavujú porušenie právnych predpisov EÚ, zvyčajne majú škodlivý vplyv na jednotný trh a obmedzujú podnikateľskú činnosť, a to aj na vnútroštátnej úrovni, alebo neprimerane zasahujú do práv jednotlivcov. Môžu tiež vytvárať nerovnaké podmienky pre podniky a viesť k vyšším nákladom na dodržiavanie predpisov, čo oslabuje podnikanie, inovácie a v konečnom dôsledku aj konkurencieschopnosť Európy. Okrem toho v dôsledku gold-platingu hrozí, že sa zahmlieva skutočná zodpovednosť, pretože hospodárske subjekty môžu EÚ pripisovať zodpovednosť za regulačné zaťaženie, ktoré v skutočnosti pramení z vnútroštátnych politických rozhodnutí, čo poškodzuje dobré meno EÚ.

Odstránenie týchto prekážok a obmedzenie gold-platingu je možné len v rámci partnerstva s členskými štátmi. So zreteľom na to bude Komisia pracovať na súbore najlepších postupov a kritérií s cieľom pomôcť členským štátom identifikovať gold-plating pri vnútroštátnej transpozícii a vykonávaní právnych predpisov EÚ a zabrániť mu. Táto snaha vychádza zo spoločného záväzku zabrániť gold-platingu, ktorý bol vyjadrený v záveroch Európskej rady z 19. marca 2026. Komisia bude takisto členským štátom poskytovať podporu počas procesu transpozície smerníc a pomôže im včas odhaliť potenciálne riziká gold-platingu.

Na identifikáciu a posúdenie problémov pri vykonávaní v podobe gold-platingu bude Komisia využívať konzultácie, dialógy o vykonávaní vedené komisármi a zisťovania skutočného stavu. Pri odhaľovaní prípadov gold-platingu pomôžu aj vyšetrovania v rámci „ťažiskových oblastí presadzovania práva“ Komisie (pozri osobitný oddiel nižšie).

K zhromažďovaniu dôkazov by mali prispieť aj členské štáty. Už dnes môžu v databáze³¹ označiť, keď sú ich vlastné vnútroštátne opatrenia prísnejšie ako právne predpisy EÚ, a to počas transpozície smerníc alebo po nej. V praxi sa však táto možnosť nevyužíva.

Komisia zintenzívni využívanie existujúcich mechanizmov a fór na riešenie škodlivých prekážok a gold-platingu na jednotnom trhu. Svoju úlohu tu zohrá európsky semester³² tým, že identifikuje kľúčové prekážky a výskyt gold-platingu v každom členskom štáte a poukáže na prípady, ktoré by sa mali riešiť prednostne. Komisia sa bude okrem iného opierať o prácu pracovnej skupiny pre presadzovanie jednotného trhu, ktorá spolu s členskými štátmi vypracovala prístup založený na spolupráci s cieľom odstrániť škodlivé prekážky na jednotnom trhu.

Komisia napokon zohľadní riziko gold-platingu aj pri vypracúvaní legislatívnych návrhov a sformuluje ich tak, aby toto riziko minimalizovala (napríklad podľa potreby uprednostnením komplexných nariadení pred smernicami v oblastiach jednotného trhu, čím sa zabezpečí, aby pravidlá EÚ komplexne upravovali záležitosť, na ktorú sa akt vzťahuje).

³⁰ Tým nie je dotknutá výsada členských štátov prijať v určitých oblastiach politiky prísnejšie opatrenia, ak sa tak stanovuje v zmluvách.

³¹ THEMIS je spoločná databáza útvarov Komisie a členských štátov, v ktorej vnútroštátne orgány oznamujú Komisii svoje vnútroštátne transpozičné opatrenia.

³² Európsky semester je rámcom Európskej únie pre koordináciu hospodárskych a sociálnych politík a dohľad nad nimi.

Kľúčové opatrenia

- Podpora členských štátov pri plnení ich záväzku zabrániť gold-platingu prostredníctvom **súboru nástrojov s najlepšimi postupmi a transpozičných usmernení**.
- **Lepšie a včasnejšie odhaľovanie** prípadov gold-platingu prostredníctvom nástrojov Komisie a spolu s členskými štátmi.
- Identifikácia kľúčových prekážok a monitorovanie prípadov gold-platingu v jednotlivých členských štátoch prostredníctvom **európskeho semestra a pracovnej skupiny pre presadzovanie jednotného trhu**.

5. LEPŠIE VYKONÁVANIE A DÔRAZNÉ PRESADZOVANIE

Ani tie najlepšie pravidlá nedokážu dosiahnuť zamýšľaný účinok, ak je ich vykonávanie v jednotlivých členských štátoch roztrieštené, oneskorené alebo nekonzistentné. Takéto nedostatky nielen oslabujú integritu jednotného trhu a znižujú konkurencieschopnosť, ale narúšajú aj dôveru v právny štát, ktorý je základom legitimacy EÚ. Pre ľudí a podniky to predstavuje značné náklady. Dôsledné a predvídateľné presadzovanie práva takisto posilňuje dôveryhodnosť Únie v medzinárodných partnerstvách a jej schopnosť podporovať spoluprácu založenú na pravidlách.

Súčasná Komisia prijala kľúčové iniciatívy na posilnenie jednotného trhu³³ a ochranu právneho štátu³⁴. Zintenzívnila podporu poskytovanú členským štátom pri vykonávaní a poskytla im nástroje, ktoré im umožňujú včas a správne vykonávať právo EÚ od samého počiatku³⁵. Dôveryhodné a účinné presadzovanie je však poistkou, ktorá je potrebná na dosiahnutie včasného súladu s predpismi EÚ, ak by preventívne opatrenia neboli úspešné.

Komisia so zreteľom na rozsah výziev, ktorým Európa čelí, a s cieľom zvýšiť odolnosť pre budúcnosť zintenzívni presadzovanie práva EÚ. Prijmeme opatrenia na rýchlejšie a dôraznejšie presadzovanie práva EÚ vo všetkých oblastiach politiky a na zabezpečenie rovnakého zaobchádzania³⁶.

Ťažiskové oblasti presadzovania práva na jednotnom trhu

Jednotný trh je motorom európskych inovácií, rastu a konkurencieschopnosti³⁷. Podniky, ktoré čelia neodôvodneným prekážkam, rozdielnym vnútroštátnym pravidlám a obchodným

³³ Jednotný trh: náš európsky domáci trh v neistom svete – Stratégia, ktorou sa dosiahne jednoduchý, plynulý a silný jednotný trh [COM(2025) 500 final].

³⁴ Každoročný cyklus preskúmania právneho štátu, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle_sk.

³⁵ Jednoduchšia a rýchlejšia Európa: oznámenie o vykonávaní a zjednodušení [COM(2025) 47].

³⁶ Toto oznámenie dopĺňa, ale nenahrádza priority v oblasti presadzovania práva stanovené v predchádzajúcich oznámeniach, najmä v oznámení Komisie „Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva“ [C(2016) 8600] a oznámenie Komisie „Presadzovanie práva EÚ pre Európu, ktorá prináša výsledky“ [COM(2022) 518].

³⁷ Podľa Európskej centrálnej banky by „zníženie prekážok v prípade tovaru viedlo k zvýšeniu obchodu v rámci EÚ o 4,4 % a k odhadovanému zvýšeniu blahobytu o 1,3 %. Nižšie obchodné prekážky v prípade služieb by však viedli k väčšiemu nárastu obchodu (14,5 %) a väčšiemu nárastu blahobytu (1,8 %)“, [článok](#) zverejnený ako súčasť *ECB Economic Bulletin*, č. 8/2025.

podmienkam, nedosahujú svoj plný potenciál. Tieto prekážky narúšajú hospodársku súťaž a obmedzujú cezhraničnú činnosť a investície.

Komisia preto začína intenzívnejšie pracovať na presadzovaní súboru pravidiel jednotného trhu. V prílohe 2 sme určili jedenásť ťažiskových oblastí presadzovania práva na jednotnom trhu na základe ich systémového a hospodárskeho významu. V týchto oblastiach bude Komisia aktívnejšie vyšetrovať všetky členské štáty a v prípade potreby riešiť zistené problémy prostredníctvom rýchlych postupov v prípade nesplnenia povinnosti. Uvedené ťažiskové oblasti súvisia s problémami, ktoré majú závažný vplyv na fungovanie jednotného trhu a škodlivé účinky na európske podniky. Komisia identifikovala tieto oblasti na základe informácií, ktoré získala z rôznych zdrojov vrátane dialógov o vykonávaní a sťažností občanov a zainteresovaných strán, ako aj na základe systémových problémov nahlásených prostredníctvom centier SOLVIT, ktoré pôsobia v celej EÚ a riešia konkrétne cezhraničné problémy. Súčasťou presadzovania práva v týchto ťažiskových oblastiach bude aj riešenie nezákonného gold-platingu³⁸.

Cieľom je čo najrýchlejšie zabezpečiť súlad s pravidlami jednotného trhu a použiť v každom jednotlivom prípade vhodný nástroj. Vyšetovania sa budú opierať o existujúce nástroje a vychádzať z komunikácie s členskými štátmi v rámci expertných skupín, seminárov o transpozícii a v prípade potreby aj cieľených stretnutí. Cenné informácie od tých, ktorých sa predpisy EÚ v praxi dotýkajú, môžu priniesť aj dialógy o vykonávaní, ktoré vedú komisári, a zisťovania skutočného stavu. Komisia bude pri vyšetovaní možných porušení právnych predpisov týkajúcich sa jednotného trhu a v prípadoch, keď existuje reálna perspektíva rýchleho riešenia v spolupráci s dotknutými členskými štátmi, viac využívať dialógy pred začatím postupu v prípade nesplnenia povinnosti.

Ak to bude potrebné, Komisia bude iniciovať postupy v prípade nesplnenia povinnosti. K tomuto kroku pristúpi buď po neúspešnom dialógu pred začatím postupu v prípade nesplnenia povinnosti, alebo od samého počiatku pri závažných a riadne preukázaných porušeníach. Keď sa začne postup v prípade nesplnenia povinnosti, cieľom je rýchle zaistenie dodržiavania predpisov, čoho dôkazom je miera úspešnosti Komisie v počiatočnej fáze postupu³⁹.

Ak sa Komisii nepodarí dosiahnuť pozitívny výsledok s dotknutým členským štátom ani v rámci dialógu, ani v predžalobnej fáze postupu v prípade nesplnenia povinnosti, nebude v náležitých prípadoch váhať predložiť vec Súdnemu dvoru. Informácie o pokroku a výsledkoch, ktoré Komisia dosiahla opatreniami na presadzovanie práva v uvedených ťažiskových oblastiach jednotného trhu, budú súčasťou výročných správ Komisie o zjednodušení, vykonávaní a presadzovaní.

³⁸ Komisia vo svojej výročnej správe o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti z 30. januára 2026 [COM(2026) 46] oznámila ročný program presadzovania jednotného trhu, ktorý sa bude uverejňovať každý rok. Priority v oblasti presadzovania na rok 2026 sú súčasťou jedenástich ťažiskových oblastí presadzovania práva na jednotnom trhu uvedených v tomto oznámení. Týmto ťažiskovými oblasťami nie je dotknuté prísne monitorovanie vykonávania pravidiel EÚ v iných prioritných oblastiach, ako sú pravidlá na urýchlenie zavádzania čistej energie, ako sa stanovuje v dokumente COM(2026) 370 z 22. apríla 2026 (AccelerateEU).

³⁹ Dve tretiny postupov v prípade nesplnenia povinnosti sa vyriešia v prvej fáze (po formálnej výzve), pričom asi 95 % prípadov sa vyrieši pred tým, ako je nutné predložiť vec Súdnemu dvoru.

Zrýchlenie presadzovania práva EÚ

Zabezpečenie dodržiavania práva EÚ má zásadný význam nielen pre účinné fungovanie jednotného trhu, ale aj pre zachovanie EÚ ako spoločenstva založeného na právnom štáte. Predpisy EÚ prinášajú zamýšľané výhody ľuďom a podnikom len vtedy, keď ich členské štáty vykonávajú správne a včas. Je to obzvlášť dôležité v časoch, keď sa právny štát dostal pod tlak na celom svete a dochádza k narušeniu medzinárodného obchodu.

Napriek tomu príliš veľa smerníc nie je transponovaných včas. V roku 2025 takmer 70 % nových postupov v prípade nesplnenia povinnosti vyplývalo z oneskorenej transpozície smerníc členskými štátmi, čo bránilo ľuďom a podnikom plne využívať právo EÚ. V uvedenom roku väčšina členských štátov systematicky nedodržiavala lehoty na transpozíciu, čo Komisiu prinútilo začať 370 postupov v prípade nesplnenia povinnosti týkajúcich sa 36 smerníc, ktoré sa mali transponovať do vnútroštátneho práva.

Hoci Komisia postupuje pri iniciovaní postup v prípade nesplnenia povinnosti z dôvodu neskorej transpozície rýchlo, prejednávanie a ukončenie týchto vecí trvá často roky. Prípady nesprávnej transpozície smerníc a nesprávneho uplatňovania smerníc alebo nariadení trvajú ešte dlhšie. V roku 2025 bola priemerná dĺžka konania vo veci nesplnenia povinnosti uzavretého v uvedenom roku takmer tri roky a takmer jedna pätina konaní trvala viac ako päť rokov⁴⁰. Pravidlá EÚ sa medzitým v jednotlivých členských štátoch uplatňujú nejednotne, čo vytvára nerovné podmienky a právnu neistotu pre ľudí a podniky.

Komisia sa preto bude usilovať zrýchliť svoje opatrenia na presadzovanie práva v prípadoch, keď smernice nie sú transponované do vnútroštátneho práva. Ak členské štáty neoznámia transpozičné opatrenia Komisii, zjednoduší a urýchli prijímanie⁴¹ odôvodnených stanovísk, ktoré predstavujú druhú fázu postupu v prípade nesplnenia povinnosti po formálnej výzve adresovanej členskému štátu. Ak členský štát neoznámia žiadne transpozičné opatrenie (úplná absencia transpozície) alebo neposkytne žiadne dodatočné oznámenie po začatí postupu v prípade nesplnenia povinnosti (čiastočná absencia transpozície), Komisia spravidla vydá odôvodnené stanovisko do šiestich mesiacov od prijatia formálnej výzvy.

Povinnosť členských štátov poskytnúť dostatočne jasné a presné informácie o obsahu vnútroštátnych noriem, ktorými sa transponuje smernica, pripomenul Súdny dvor v ustálenej judikatúre⁴². Súdny dvor zdôraznil, že takéto informácie sú potrebné na to, aby Komisia mohla určiť, či členský štát v plnej miere smernicu transponoval. V posledných rokoch Komisia pomáhala členským štátom štandardizovať a zefektívniť predkladanie takýchto vysvetlení⁴³ a bude im naďalej poskytovať podporu. Ak však členský štát potrebné vysvetlenia neposkytne, použije sa rovnaký zjednodušený postup ako v prípade neoznámene uvedených transpozičných opatrení.

Podobne bude Komisia prísnejšie pristupovať k žiadostiam členských štátov o predĺženie dvojmesačnej lehoty na odpoveď na formálnu výzvu⁴⁴ (vo všetkých typoch postupov v prípade

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/implementing-eu-law/member-state-infringement-cases/sk#inline-nav-10>

⁴¹ Najmä častejším využívaním postupu splnomocnenia na prijímanie rozhodnutí v rámci postupu v prípade nesplnenia povinnosti.

⁴² Zásadný rozsudok Súdneho dvora z 8. júla 2019, Komisia/Belgicko, C-543/17, ECLI:EU:C:2019:573, bod 59.

⁴³ Napríklad tým, že členským štátom poskytuje vzor, ktorý môžu použiť na predloženie vysvetlenia.

⁴⁴ Účelom formálnej výzvy je získať pripomienky členského štátu k zisteniam Komisie, často po dialógu pred začatím postupu v prípade nesplnenia povinnosti alebo dvojstranných výmenách stanovísk. Neodôvodnené

nesplnenia povinnosti). V budúcnosti sa predĺženie lehoty bude vo všeobecnosti povoľovať len vo fáze odôvodneného stanoviska za predpokladu, že členské štáty uznajú porušenie a splnia stanovené kumulatívne podmienky⁴⁵, ktoré sa budú posudzovať prísne. Vo fáze formálnej výzvy sa obmedzené predĺženie lehoty na odpoveď povolí len za veľmi výnimočných okolností, ako sú prípady vyššej moci, keď nepredvídateľné udalosti bránia členskému štátu odpovedať včas.

Cieľom Komisie je do konca svojho mandátu znížiť počet dlhodobých prípadov týkajúcich sa nesplnenia povinnosti. Na dosiahnutie tohto cieľa sa zameria na veci otvorené dlhšie ako päť rokov, ktoré ešte neboli predložené Súdnemu dvoru. Kľúčom k vyriešeniu takýchto prípadov bude úsilie členských štátov a ich spolupráca.

Využívanie umelej inteligencie

Ďalším spôsobom, ako urýchliť presadzovanie, je urýchlenie kontrol súladu vnútroštátnych transpozičných opatrení. Vnútroštátne právne predpisy sú odrazom jedinečného ústavného, procesného a administratívneho systému každého členského štátu a kontrola týchto opatrení si vyžaduje čas a zdroje. Komisia v tejto súvislosti zavedie používanie špecializovaných nástrojov umelej inteligencie, ktoré budú pomáhať pri kontrole toho, ako členské štáty transponujú právo EÚ. Tieto nástroje zároveň pomôžu Komisii identifikovať potenciálne prípady gold-platingu, čo prispeje k systematickejšiemu posudzovaniu vo všetkých členských štátoch. V roku 2026 Komisia začne pilotný projekt na kontroly súladu vnútroštátnych transpozičných opatrení. Umelá inteligencia bude podporovať – nie nahrádzať – ľudské hodnotenie a bude podliehať prísny bezpečnostným zárukám⁴⁶. Členské štáty sa vyzývajú, aby tiež využívali umelú inteligenciu na urýchlenie transpozície a monitorovania.

Posilnenie odrádzajúcich prostriedkov

Dôsledné presadzovanie si vyžaduje dôveryhodné odrádzajúce prostriedky. Po zistení a vyšetroaní porušenia práva EÚ musia všetky strany spolupracovať na jeho vyriešení. Ak sa to nepodari a členský štát nezaistí súlad, Komisia môže v dvoch situáciách⁴⁷ začať konanie pred Súdnym dvorom a navrhnúť uloženie finančných sankcií.

V prípadoch, keď je transpozícia smernice neúplná, sa v zmluvách stanovujú finančné sankcie už vtedy, keď Komisia po prvýkrát predloží vec členského štátu Súdnemu dvoru. V tomto prípade Súdny dvor vo svojom rozsudku nemôže prekročiť sumu navrhnutú Komisiou. Ak členský štát nevyhoví prvému rozsudku a vec musí byť druhýkrát predložená Súdnemu dvoru, Súdny dvor disponuje širokou mierou voľnej úvahy pri rozhodovaní o vyššej sume, než je suma navrhnutá Komisiou (a v posledných rokoch takto aj postupoval). Nevykonanie transpozície

oneskorenia bránia Komisii v posúdení veci a predstavujú riziko nerovnakého zaobchádzania s členskými štátmi.

⁴⁵ Žiadosť musí obsahovať realistický a dostatočne jasný harmonogram opatrení, ktoré sa majú prijať; cieľom žiadosti musí byť umožniť členskému štátu prijať opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s odôvodneným stanoviskom; môže sa predložiť len jedna žiadosť o predĺženie lehoty na odpoveď; žiadosť musí byť doručená Generálnemu sekretariátu pred uplynutím pôvodnej lehoty a dodatočná lehota nesmie presiahnuť tri mesiace.

⁴⁶ Záruky, ktoré vylúčia riziká automatizovaného rozhodovania a zabezpečia dobrú správu vecí verejných.

⁴⁷ Konkrétne i) ak členský štát neprijal potrebné opatrenia, aby vyhovel predchádzajúcemu rozsudku Súdného dvora, v ktorom sa konštatovalo porušenie práva EÚ (článok 260 ods. 2 ZFEÚ), a ii) ak členský štát porušil svoju povinnosť oznámiť opatrenie, ktorým transponoval smernicu prijatú v súlade s legislatívnym postupom (článok 260 ods. 3 ZFEÚ).

bráni uplatňovaniu smernice vo vnútroštátnom právnom poriadku, čo znamená, že ľuďom a podnikom sú odopreté práva a výhody, ktoré im smernica priznáva⁴⁸.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a na potrebu zabezpečiť dostatočne odrádzajúce finančné sankcie voči členským štátom bude Komisia pri výpočte sankcií, ktoré sa majú navrhnúť Súdnemu dvoru, systematicky prísnejšia, čo povedie k vyšším sumám.

Spolupráca s členskými štátmi na dosiahnutie lepšieho dodržiavania predpisov

Odstránenie existujúcich prekážok je len polovicou úspechu – rovnako dôležité je zabrániť tomu, aby vznikali nové. Vzhľadom na rýchly vývoj právnych predpisov, obmedzené zdroje a potrebu rýchlej reakcie na krízy je nevyhnutné, aby sa nové pravidlá od začiatku vykonávali správne.

Komisia je pevne presvedčená, že za dosiahnutie úplného súladu s právom EÚ nesie spoločnú zodpovednosť s členskými štátmi. Počas vykonávania Komisia poskytuje členským štátom silnú podporu vo forme stratégií vykonávania, plánov transpozície, prispôbených usmernení a špecializovaných pracovných skupín. Členské štáty by zase mali aktívne spolupracovať s Komisiou a včas ju informovať o problémoch pri vykonávaní. Takto možno zabrániť fragmentovanému vykonávaniu právnych predpisov EÚ.

Postupom času sa počet nových smerníc znižuje, zatiaľ čo nariadenia sú ako legislatívny nástroj čoraz dôležitejšie a vyžadujú si rozdielne prístupy k monitorovaniu. Bude preto potrebné, aby Komisia a členské štáty posilnili monitorovanie vykonávania a uplatňovania nariadení EÚ. V roku 2026 Komisia vyvinie nový IT nástroj, ktorý členským štátom poskytne jednotné kontaktné miesto na komunikáciu s Komisiou a oznamovanie vnútroštátnych vykonávacích opatrení v lehotách stanovených v nariadeniach (napríklad pri určovaní príslušných orgánov). Tento nástroj takisto pomôže Komisii poskytovať členským štátom systematické usmernenia k vykonávaniu a uskutočňovať systematický dohľad nad vykonávaním a uplatňovaním nariadení.

Nie všetky prekážky však vyplývajú z nedostatočného vykonávania práva EÚ. Mnohé z nich sú dôsledkom jednostranných vnútroštátnych pravidiel. Účinná spolupráca takisto znamená, že členské štáty by nemali zavádzať vnútroštátne pravidlá, ktoré by sa mohli stať problematickými z hľadiska dobrého fungovania jednotného trhu a konzistentného vykonávania pravidiel EÚ.

S cieľom znížiť právnu fragmentáciu Komisia zlepší využívanie existujúcich nástrojov, ako je smernica o transparentnosti jednotného trhu⁴⁹ a smernica o službách⁵⁰, v ktorých sa od členských štátov vyžaduje, aby oznamovali návrhy vnútroštátnych opatrení a skúmali možnosti, ako možno tieto postupy ďalej zlepšiť. Tieto ustanovenia sú účinnými mechanizmami na predchádzanie nezlučiteľnosti s právom EÚ v počiatočnom štádiu pred

⁴⁸ V judikatúre Súdneho dvora týkajúcej sa porušení v dôsledku neoznámenia opatrení sa dôsledne pripomína, že „povinnos[ti] [transponovať/oznámiť] sú základnými povinnosťami členských štátov na zabezpečenie plnej účinnosti práva Únie, a preto treba nesplnenie týchto povinností považovať za značne závažné (rozsudok z 25. apríla 2024, Komisia/Poľsko, C-147/23, ECLI:EU:C:2024:346, bod 72).

⁴⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1).

⁵⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36).

prijatím vnútroštátnych opatrení, čím sa eliminuje potreba budúceho presadzovania práva a zvyšuje sa efektívnosť Komisie aj členských štátov.

V rámci systému transparentnosti vytvoreného smernicou o transparentnosti jednotného trhu musia členské štáty oznámiť návrhy opatrení týkajúcich sa určitých výrobkov a služieb pred tým, než ich prijmú. Komisia skúma tieto návrhy z hľadiska práva EÚ, pričom je zaistená rovnaká účasťou všetkých členských štátov, ktoré môžu predkladať svoje vlastné posúdenia. Po oznámení sa uplatňuje trojmesačná „odkladná lehota“, počas ktorej oznamujúci členský štát nemôže opatrenie prijať. To poskytuje čas na spätnú väzbu a úpravy. Zainteresované strany sú plne informované prostredníctvom platformy TRIS a môžu poskytnúť zmysluplnú spätnú väzbu s cieľom predchádzať prekážkam na vnútroštátnej úrovni.

V prípade vnútroštátnych opatrení, na ktoré sa vzťahuje oznamovacia povinnosť podľa smernice o službách, sa neuplatňuje žiadna odkladná lehota, ale Komisia vedie členské štáty k tomu, aby v čo najväčšej možnej miere dobrovoľne oznamovali opatrenia už v štádiu návrhu s cieľom zvýšiť preventívny vplyv oznámení.

V posledných rokoch Komisia upozornila na problémy súvisiace s dodržiavaním predpisov v návrhoch opatrení najmä v agropotravinárskom odvetví, odvetví digitálnych služieb a odvetví životného prostredia. Nie všetky členské štáty však tieto problémy riešili.

Komisia bude tento preventívny nástroj naplno využívať a ak zistené porušenia zostanú nevyriešené, bude systematicky iniciovať postupy v prípade nesplnenia povinností. Zaistí aj plný súlad so smernicou o transparentnosti jednotného trhu prijímaním opatrení na presadzovanie práva v prípade, že členské štáty budú ignorovať procesné požiadavky (napr. ak nedodržia odkladnú lehotu) alebo nebudú oznamovať svoje návrhy aktov. Komisia bude postupovať rovnakým spôsobom vo vzťahu k podobným ustanoveniam, ktoré sa môžu zaviesť v budúcich právnych predpisoch ako súčasť úsilia o presadzovanie už v štádiu návrhu.

Okrem uvedených opatrení bude Komisia v budúcom finančnom rámci, a to najmä v prípade opatrení v kontexte plánov národného a regionálneho partnerstva, venovať osobitnú pozornosť dodržiavaniu povinností vyplývajúcich z práva EÚ, najmä v súvislosti s riadnym fungovaním jednotného trhu.

Kľúčové opatrenia

- Rýchle vyriešenie identifikovaných problémov v **ťažiskových oblastiach presadzovania práva na jednotnom trhu** a v prípade potreby predloženie pretrvávajúcich problémov Súdnemu dvoru.
- **Rýchlejšie postupy v prípade nesplnenia povinnosti** z dôvodu neúplnej transpozície smerníc prostredníctvom rýchlejších odôvodnených stanovísk a systematických následných opatrení v prípadoch, keď členské štáty neposkytnú vysvetľujúce dokumenty.
- **Menej časté predĺženie lehôt** na zaslanie odpovede členských štátov Komisii v rámci postupov v prípade nesplnenia povinnosti.
- Zavedenie používania špecializovaných **nástrojov umelej inteligencie**, ktoré pomôžu zrýchliť posudzovanie transpozície, čím sa zníži administratívna záťaž bez ohrozenia presnosti, a zabezpečenie súvisiacich prísnych bezpečnostných záruk.
- **Zníženie počtu dlhotrvajúcich prípadov týkajúcich sa nesplnenia povinnosti** do konca mandátu tejto Komisie s osobitným zameraním na prípady otvorené viac ako päť rokov, ktoré neboli predložené Súdnemu dvoru.
- Zaistenie, aby **finančné sankcie** voči členským štátom navrhované Súdnemu dvoru boli **viac odrádzajúce**.
- Okrem existujúcej kontroly transpozície smerníc **lepšie monitorovanie nariadení EÚ** prostredníctvom nového IT nástroja, ktorý bude v náležitých prípadoch centralizovať oznámenia členských štátov, systematizovať vykonávacie usmernenia a posilní dohľad zo strany Komisie.
- **Lepšie predchádzanie porušovaniu pravidiel jednotného trhu** s využitím požiadaviek na oznamovanie podľa smernice o transparentnosti jednotného trhu a smernice o službách.